

J. Simon

**Jezus Christus,
de Verlosser van de mens**

KORT BESTEK 1

 DE BOOG

KORT BESTEK
Behandeling in beknopte vorm van inhoud en beleving
van het katholieke geloof

In deze serie zijn verschenen:

1. J. SIMON *Jezus Christus, de Verlosser van de mens*
2. P. BETETA *Wat moet ik doen? - Johannes Paulus II tot jongeren*
3. J. L. SORIA *Met ziel en lichaam - De christen en de seksualiteit*
4. S. PUHL *Laten zien wat je kunt*
Een levensschets van Isidoro Zorzano
5. F. LUNA *Hoe biechten wij goed?*
6. F. LUNA *Hoe bidden wij goed?*
7. E. ZELTNER *Montse Grases. Tot alles bereid.*
Een korte schets van haar leven
8. S. HISSINK *Francisco en Jacinta van Fatima*
9. M. JOULIN *Jean-Marie Vianney, pastoor van Ars*
10. J. EVERT *Ware liefde*
11. J.B. STENSON *Succesvolle vaders*
12. J.B. STENSON *Vorbereiding op de puberteit*
Een leidraad voor ouders
13. A.J. GARASCIA *Trouwen of Samenwonen*
14. A. SCHNEIDER *Het is de Heer*
15. F. UGARTE *Van wrok tot vergeving - Een sleutel tot geluk*
16. J. PEIJNENBURG *Bezieler en stichter*
17. S. HAHN *Handige gids bij de Bijbel*
18. R. DE LA HAYE *Gebeden tot de Heilige Geest*

Oorspronkelijke titel: *Jesucristo*
Vertaald uit de 2^e uitgave (1990)
© 1990 J. Simon en Ed. Palabra. Madrid
© 1998 Nederlandse editie Stichting De Boog

Correspondentieadres:
Herenstraat 41, 3512 KB UTRECHT
info@deboog.nl - www.deboog.nl

ISBN 90.6257.156.5
NUR 707

4e druk 2015

INHOUD

	Blz.
Jezus Christus	5
Historisch bestaan van Jezus	7
De geschiedenis van Jezus	15
De allerheiligste mensheid van Jezus	25
De goddelijke Persoon van Jezus	33
De verrijzenis van Jezus	43
Het onderricht van Jezus	49
De verlossingsopdracht van Jezus	55

Jezus Christus

Toen ik je dat Leven van Jezus schonk, schreef ik daarin deze opdracht: "Zoek Christus. Vind Christus. Bemin Christus". Het zijn drie, duidelijk onderscheiden etappes. (De Weg, nr. 382).

Jezus Christus is de mens geworden Zoon van God. De persoon van Jezus Christus is het middelpunt van heel de christelijke godsdienst. Men kan gerust zeggen, dat niemand in de hele geschiedenis van de mensheid de harten van zo velen heeft bewogen en nog altijd beweegt: bij mensen van alle rassen, tijden en plaatsen, vóór of tegen Hem.

Jezus heeft in een bepaalde historische tijd geleefd. Hij is Mens, maar tegelijkertijd ook God. Hij heeft een heilsleer gepredikt en de mens met God verzoend door voor de zonden van de mens aan het kruis te sterven en voor zijn heil te verrijzen.

In dit boekje zullen we al deze aspecten aan de orde stellen. We beginnen met het aspect dat aan alle andere vooraf gaat: zijn bestaan...

Historisch bestaan van Jezus

Net zoals bij elke historische persoon kan Jezus' bestaan bewezen worden: door bestudering van de documenten uit de tijd waarin Hij geleefd heeft en die zijn bestaan bevestigen. Deze documenten, historische bronnen genoemd, kunnen gegroepeerd worden in literaire, d.w.z. schriftelijk overgeleverde, en archeologische bronnen — dat zijn alle andere. Als we onze aandacht richten op eerstgenoemde documenten, kunnen we deze in drie groepen onderverdelen:

— die documenten die tot de naaste omgeving van de betrokken persoon behoren en hem daarom het best en meest uitgebreid kennen. Dit zijn de christelijke geschriften;

— de documenten die weliswaar niet tot de directe kring van de persoon behoren, maar wel tot zijn nationale en maatschappelijke omgeving. Dit zijn de joodse geschriften;

— en tenslotte de geschiedschrijvers uit het desbetreffende tijdperk, die gewoonlijk de meest in het oog springende gebeurtenissen optekenen en bij voorkeur

die, welke in verbinding staan met het gezag en de politiek: onder deze rekent men de Romeinse geschiedschrijvers.

De christenen zijn de leerlingen van Jezus Christus: zij volgen zijn leer en zetten zijn werk voort. Zij zijn daarom de meest begunstigden, zij kennen Jezus het beste en kunnen ons de gegevens over zijn persoon als historische figuur doorgeven.

De christelijke geschriften of bronnen kunnen in drie groepen verenigd worden:

a) *Sint Paulus*. Het grote belang van Paulus ligt niet alleen in de historische gegevens die hij ons over Jezus doorgeeft, maar vooral in de hoge ouderdom van die gegevens. Paulus heeft zich tot Jezus Christus bekeerd rond het jaar 35 of 36 van onze tijdrekening, dus ongeveer twee jaar na de verrijzenis van de Heer. Na enkele jaren van voorbereiding wijdde hij zich aan een intensief apostolaatswerk en prediking in verscheidene plaatsen van het Romeinse Rijk. Tussen de jaren 51 en 66 heeft hij verschillende Brieven geschreven (15 in totaal), meestal gericht tot de kerken die hij in diverse steden van Azië en Europa gesticht heeft. In deze Brieven vult Paulus het onderricht aan, dat hij zelf tevoren mondeling had gegeven; in zijn lessen geeft hij een uiteenzetting van verschillende punten over de godheid van Jezus Christus en zijn heilstaak.

Hij toont echter eveneens heel duidelijk aan, dat de hoofdrolspeler van zijn blijde boodschap de historische Jezus van Nazareth is. Zo zegt hij van Jezus o.a., dat Hij afstamde van Abraham en David, dat Hij geboren

werd uit een vrouw, dat Hij werkelijk mens is, in alles aan ons gelijk behalve in de zonde. Paulus vertelt verder, dat Jezus met Pasen geleden heeft en gestorven is, dat Hij werd begraven, dat Hij door Pilatus werd veroordeeld, dat Hij de heilige Eucharistie instelde en op de derde dag verrezen is. Al deze gegevens, vervat in enige brieven die geenszins een levensbeschrijving van Jezus willen geven, tonen overduidelijk aan dat Paulus over een historische figuur sprak, die slechts enkele jaren voordat de brieven werden geschreven heeft geleefd.

b) *De evangelies*. Het woord «evangelie» betekent «goed nieuws» of «blijde boodschap». Tegenwoordig duidt men met deze naam de boeken aan, die dit goede nieuws of blijde boodschap bevatten en dat is niets anders dan het leven en de leer van Jezus.

Er zijn vier evangelies en deze worden met de naam van hun schrijvers aangeduid.

De eerste drie, Matteüs, Marcus en Lucas, werden geschreven tussen 53 en 63. Het evangelie van Johannes werd na het jaar 90 geschreven.

Hoewel alle evangelies hetzelfde verhalen, heeft toch elk ervan zijn eigen doelstelling en richt het zijn geschrift tot concrete lezers. Dit houdt in, dat ieder evangelie zijn verhaal vanuit een andere hoek belicht. *Matteüs* schrijft in het Aramees en richt zich zodoende tot de joden; vandaar de bijzondere belangstelling voor het benadrukken van de vervulling van de messiaanse profetieën van de oude profeten.

Marcus bewerkt het geloofsonderricht van zijn meester, de heilige Petrus, zoals deze dat in Rome predikte.

Marcus' stijl is daarom eenvoudiger en meer schematisch, systematischer en meer didactisch.

Lucas had een hogere culturele vorming ontvangen dan de andere evangelisten. Hij was een leerling van sint Paulus en richt zijn evangelie met name tot de heidenen die tot het christendom bekeerd waren. Vandaar dat hij nadruk legt op heel die prediking die Gods barmhartigheid tot uiting brengt.

Johannes schrijft zijn evangelie pas heel laat, tegen het einde van zijn leven en van de eerste eeuw. De overige evangelies worden dan al enige tijd in de kerken gebruikt en de eerste ketterijen doemen op. Sint Jan heeft vooral voor twee dingen grote belangstelling: aantonen dat «Jezus de Messias, de Zoon van God is» en aanvullen hetgeen de andere evangelisten niet vermeld hebben. Om die reden behandelt hij gewoonlijk niet wat in de andere evangelies reeds gezegd is en geeft hij bijzondere nadruk aan de redevoeringen en gebeurtenissen die hem het best van dienst zijn voor het doel dat hij zich gesteld heeft.

c) De *Handelingen van de Apostelen*. Dit boek is geschreven door Lucas, die ook de auteur van het derde evangelie is. In de Handelingen wordt verhaald van de verbreiding van het christendom en het geloof van de jonge Kerk.

De jonge Kerk gelooft, kondigt aan en verkondigt, dat Jezus de Christus is. Zij steunt haar geloof op de feiten waarmee God de Vader de goddelijke zending van Jezus heeft gewaarborgd.

Deze prediking over Jezus Christus is een rechtstreeks getuigenis van het historisch bestaan van de

persoon die deze prediking heeft gebracht: de apostelen en leerlingen hebben Hem gekend, waren getuigen van zijn leven en lijden, en hebben Hem gezien nadat Hij uit de doden was verrezen.

Ook de joodse schrijvers maken soms melding van Jezus, bijna altijd op negatieve wijze. Hun getuigenis vormt het bewijs, dat de joden van die tijd wisten van het historisch bestaan van Jezus Christus.

In drie joodse documenten wordt ons over Jezus bericht: de *Talmud*, de *Dialog met de rabbi Tryphon* van de heilige Justinus en de geschiedschrijver *Flavius Josephus*.

De *Talmud* is een boek dat in de eerste vier eeuwen van onze jaartelling door de rabbijnen werd geschreven. Het bevat een reeks joodse wetten en zeden. In de *Talmud* wordt zeer negatief over Jezus gesproken: Hij wordt gezien als een magiër die opgehangen (gekruisigd) was omdat Hij een ketter en verleider zou zijn. Maar zijn historisch bestaan wordt nooit in twijfel getrokken.

De heilige Justinus was een christelijk filosoof uit de tweede eeuw, die in zijn boek *Dialog met de rabbi Tryphon* de gedachtenwereld van deze jood weergaf, om hem aldus te bestrijden en zijn dwaling aan te tonen. In de *Dialog* staan vele uitdrukkingen die een grote gelijkenis vertonen met die van de *Talmud*.

Flavius Josephus is de belangrijkste geschiedschrijver van het joodse volk van die tijd. Rond het jaar 93 of 94 schreef hij een boek, *Joodse oudheden* geheten. In dit werk vermeldt hij de heilige Jakobus, «de broeder van Jezus, die men de Christus noemt». Hij spreekt nadruk-

kelijk over Jezus' prediking, zijn wonderen, zijn leerlingen en zijn terdoodveroordeling door Pontius Pilatus. Zijn volgelingen — zo verhaalt hij — noemen zich nog steeds christenen.

In een ander werk, *De joodse oorlog*, zinspeelt hij in enkele passages eveneens op de persoon van Jezus.

De gegevens die de Romeinse schrijvers van die tijd ons aandragen zijn gering in aantal, maar wel van groot belang, omdat zij ons laten zien hoe de roem en de kennis van Jezus Christus waren doorgedrongen tot in brede kringen van de Romeinse maatschappij en omdat zij vanuit heidens standpunt gezien het onderricht van de evangelies bevestigen.

We kunnen de rechtstreekse getuigenissen over Jezus die de Romeinse schrijvers geven, tot drie terugbrengen.

Tacitus is een geschiedschrijver die rond het jaar 116 zijn *Annalen* schreef. Daarin vertelt hij van de brand van Rome, in 64 door keizer Nero aangesticht om de schuld van die brand in de schoenen te schuiven van de christenen, die voortkwamen «uit Christus, die op last van de landvoogd Pontius Pilatus ter dood was gebracht»; vervolgens geeft hij nog meer gegevens met betrekking tot de christenen, die beschouwd werden als een goddeloze en afschuwelijke sekte, afkomstig uit Judea.

Suetonius schreef *De Vita Caesarum* (Het leven van de twaalf keizers) rond het jaar 120. In het leven van de keizer Claudius verhaalt hij hoe deze keizer «de joden uit Rome verdreef vanwege de voortdurende onrust die

zij veroorzaakten omwille van een zekere Chrestus». Ofschoon de schrijver niet bijster goed geïnformeerd is, is zijn getuigenis zeer belangwekkend, omdat het bevestigt wat in de *Handelingen van de Apostelen* uiteengezet wordt.

Plinius de Jongere was gouverneur van Bithynië. In 112 of 113 stuurde hij een informatiebrief aan keizer Trajanus over de activiteiten, verbreiding en maatschappelijke situatie van de christenen, «die op een bepaalde dag van de week samenkomen, vóór het aanbreken van de dageraad, en dan een loflied tot Christus, als God, aanheffen».

Al deze geschriften verwijzen naar een persoon die ongeveer 2000 jaar geleden heeft geleefd.

De auteurs van de christelijke geschriften kennen de betrokken persoon uitstekend: zij hebben ofwel met Hem geleefd, ofwel zij zijn rechtstreeks ingelicht door degenen die met Hem hebben samengeleefd. Deze geschriften geven exacte gegevens over zijn leven en dood, over zijn optreden en zijn onderricht.

Vele redenen staan borg voor hun getuigenis. We zouden o.a. de volgende kunnen vermelden:

a) De schrijvers zijn voornemens een historisch boek te schrijven, zoals zij zelf heel uitdrukkelijk beweren. Ze gebruiken een heldere en sobere stijl, en ze tekenen omstandigheden over plaatsen en personen op die aan allen bekend waren enz.

b) Zij konden de waarheid spreken, omdat de dingen die zij verhaalden — leven, wonderen en leer — gemeengoed bij het volk waren en zij daarvan getuigen

waren dan wel ze geleerd hadden van hen die getuigen ervan waren geweest. In de feiten die zij verhalen — politieke situatie, geld dat in omloop was enz. — stemmen zij overeen met andere, geheel verschillende bronnen.

c) De auteurs schilderen ons geen beeld van Jezus dat door geloof of geestdrift is vertekend. Dat zouden zij zeker gedaan hebben, indien zij ons niet de waarheid hadden willen vertellen.

d) Het aantal handschriften (meer dan 4000) van de evangeliën, die van vóór de vijfde eeuw dateren en bewaard zijn gebleven is een getuigenis van hun waarachtigheid.

Andere schrijvers zijn beïnvloed door ideeën, ingegeven door de vijanden van de persoon; zij stellen Hem dan ook in een weinig gunstig daglicht. Maar hun getuigenis is belangwekkend om te weten, dat de persoon bestaan heeft en verbitterde vijanden heeft gehad.

Sommigen hebben slechts een heel verward en vaag idee over Jezus. Hun getuigenis is, hoewel onvolmaakt, voor ons nuttig, als we willen bewijzen, dat Hij niet alleen heeft bestaan, maar dat zijn roem zodanig verbreid was, dat Hij bekend was bij diegenen die volledig vreemd stonden tegenover de kring waarin Hij verkeerde, zijn land of zijn volk.